

Prædiken til Midfaste søndag

Johs. 6, 1-15

Jesus går op på et bjerg i ørkenen og påsken nærmer sig.

Påsken er for jøderne festen, hvor de blandt andet fejrer flugten fra slaveriet i Ægypten. Fejrer deres frihed som folk og som enkeltmennesker. Og vi kristne, vi véd at det var ved Jesus Kristus at Jøderne blev løskøbt fra Ægyptens slaveri.

Til påskefejringen hører jo beretningen om hvordan påskelammet blev slaget i Ægypten og dets blod smurt på dørstolperne, så dødsenglen gik forbi jødefolkets hytter. Og det er en forudgribelse – en præfiguration som det hedder – af det sande påskelam, Jesus Kristus, som løskøber os fra den evige død, således at vi kan opstå til det evige liv i Guds rige.

Med til påskefesten hører også beretningen om hvordan gudsfolket på mirakuløs vis fik mannabrød fra himlen under rejsen, og hvordan Moses gik op på Sinaibjerget i ørkenen og kom ned med den pagt som skulle gælde for forholdet mellem Israels folk og den almægtige Gud.

Jesus Kristus er det sande påskelam og det legeme som uddeles i hans navn i Den helli-

ge Nadver, det er den sande manna fra himlen.

Og alle disse enkeltheder fra den jødiske påskefejring, de er med i den evangelieberetning vi lige har hørt. Beretningen om bespisningen af de 5000 i ørkenen. Da det hele er overstået hører vi f.eks. at der er tolv fulde kurve tilovers, og det er naturligvis et billede på Israels tolv stammer og på Jesu tolv disciple, som så at sige er stammernes arvtagere i vores kirke. Disciplene er de tolv søjler som vores kirke er bygget på. Ligesom Moses på bjerget modtog Guds pagt med folket, således skaber Jesus, på Zions bjerg i Jerusalem i den nært forestående påske, den nye pagt med sin kirke på jorden. Ud fra disse og flere andre sammenfald er der ingen tvivl om at Jesus i bespisningsunderet helt bevidst forudgriber – eller præfigurerer – sin død på korset og sin indstiftelse af Den hellige Nadver skærtorsdag aften.

Der er tilmed det pudsige ved det, at Evangelisten Johannes, som den eneste af de fire evangelister, ikke direkte beretter om Jesu indstiftelse af Den hellige Nadver.

Johannes fortæller ellers meget udførligt om hvad der skete skærtorsdag aften. Ja, han bruger 5 kapitler på det. Dvs. en fjerdedel af hele Johannesevangeliet. Men selve indstiftelsen citerer han ikke. Han har formentlig ment at det var alt for helligt til at blive skrevet ned. Til gengæld fortæller Johannes om måltidet i dagens tekst, hvor Jesus ved sine disciple – altså ved kirken – uddeler brød til de fem tusind. Dels som en opfyldelse af den profeti som var til stede ved korstegnelsen og mannaunderet ved flugten fra Ægypten, dels som en i profeti om det som sker i påsken kort tid efter, og dels som en profeti om det som sker i dag ved altergangen her i kirken. Jesus ofrer sig på korset og skænker os sit korsfæstede legeme og blod. Derved skænkes vi livet.

Ja, i egentlig betydning var det ved Jesu offer før verdens skabelse at selve livet blev til. I de fleste gamle mytologier og religioner forklares verdens skabelse ved at et urvæsen slås ihjel og verden og livet skabes ud af den døde kæmpes krop. Død bliver til liv. I nordisk mytologi hører vi f.eks. at Odin, Vile og Ve dræber urkæmperen Ymer og ud af hans krop skaber jorden og dens liv. Man vidste naturligvis godt at sådan hænger det ikke sammen helt bogstaveligt, men myten byggende på den grundlæggende og almenmenneskelige sandhed, at liv skabes ud af død. Den enes død er den andens brød. Helt bogstaveligt. Kornet dør i jorden for at akset kan vokse op, musen dør for at katten kan leve. Guden Dionysos dør om efteråret for at genopstå om foråret. Alle disse fortællinger og myter, siger Jesus, de var alle sammen

ubevidste henvisninger til ham, til Jesus Kristus som ofrer sig selv og derved giver liv til os.

Myterne om Ymer, Dionysos osv. indeholder derfor en vis profetisk sandhed, ligesom mange andre – men ikke alle – myter og religioner kan gøre det i forskellig grad.

Myterne peger hen mod Kristus. Mod hans offerdød på korset. Her sker det sande offer i tiden, i historien. Men samtidig er hans offer før alle tider og over alle tider. Derfor hedder det i vores kristne tro at den korsfæstede Jesus var til stede som korsfæstet allerede før verdens skabelse. Korsets træ og livets træ er det samme. Også i Den hellige Treenighed før tidernes begyndelse var Sønnen den korsfæstede menneskesøn Jesus Kristus. Det er altså i egentlig forstand ved Kristi død på korset at verden blev skabt og alt levende har sit liv. Det er hans blod som væder jorden og får livet til at spire frem. Ved i evangelieteksten at forvandle få brød til mange og vise frem mod påsken, derved viser Jesus, at det altid er ved hans døds kraft at vi får liv og føde på jorden. Han er opfyldelse af den profeti der ligger gemt i naturreligionernes tale om kornguden som dør og opstår.

Men ved Den hellige Nadver, som indstiftes skærtorsdag og forudgribes i dagens evangelium, får vi ikke kun liv, vi får uendeligt meget mere. Vi får syndernes forladelse og evigt liv. Thi ved nadveren får vi ikke kun gavn af virkningerne af Jesu offer, vi bliver en del af ham selv. Således som Apostelen Paulus skriver i første brev til Korinterne.

Måske den tekst som har været allervigtigst for kirkens forståelse af nadveren. Paulus skriver:

Velsignelsens bæger, som vi velsigner, er det ikke fællesskab med Kristi blod? Brødet som vi bryder, er det ikke fællesskab med Kristi legeme? Fordi der er ét brød, er vi alle et legeme, for vi får alle del i det ene brød.

Paulus taler her om at vi alle er et legeme og han taler om fællesskabet i(!) Jesu blod.

Ordet fællesskab heder på Latin Communio. Det er samme ord som kommune. Derfor kalder man i de fleste kirker nadveren for Den hellige Kommunion. Dvs. det hellige fællesskab. De kristnes fællesskab i den jordiske kirke og menighed og kirkens fællesskab med Faderen og sønnen i den hellige treenighed. Og det er altså Den hellige nadvers inderste hemmelighed: At vi her får fællesskab med Gud selv. Vi bliver i Helligånden en del af Den treenige Gud. Ligesom livet blev skabt ved at Gud i kærlighed ofrede sig selv, således vender skabningen ved kirken tilbage til Gud i Den hellige Nadver, den hellige Kommunion. Der er korsets gåde og det er gudstjenesten hellige mysterium.

Og ser vi endnu dybere ind i mysteriet, så ser vi, at selvom alt kommer fra Gud og alt vender tilbage til Gud, så er der alligevel ved kærlighedens offer på korset kommet noget nyt til verden. Vi er blevet til. Og Guds kærlighed til os og vores kærlighed til Gud i Helligåndens kirke, den er ny. Den er en ny skabelse ud af intet.

Fordi der er ét brød, er vi alle et legeme, for vi får alle del i det ene brød.

Amen

Claus Thomas Nielsen

Salmer: 4 - 292 - 662 - 468 - 467 - 189

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk